

2020/2039(INI)

7.12.2020

STANOVISKO

Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k zvráteniu demografických trendov v regiónoch EÚ pomocou nástrojov politiky súdržnosti
(2020/2039(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Mazaly Aguilar

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- so zreteľom na správu Európskej komisie o vplyve demografických zmien na Európu zo 17. júna 2020,
- so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. novembra 2017 o zavádzaní nástrojov politiky súdržnosti zo strany regiónov pri riešení demografickej zmeny¹,
- A. keďže regióny Európy v súčasnosti čelia hlbokým demografickým zmenám, ako je nízka pôrodnosť, vysoká úmrtnosť, starnutie obyvateľstva a nepretržité vyľudňovanie vidieckych oblastí;
- B. keďže vidiecke a znevýhodnené regióny často nie sú schopné získať rovnaké hospodárske ukazovatele za určité obdobie ako ostatné regióny, čo sa v niektorých prípadoch zdá byť problematické, pokiaľ ide o podávanie žiadostí o podporu;
- C. keďže poľnohospodárski pracovníci vo vidieckych oblastiach, najmä tí, ktorí žijú vo vzdialených oblastiach, trpia demografickým znevýhodnením a sú vystavení oveľa vyššiemu riziku chudoby a sociálneho vylúčenia;
- D. keďže vidiecke oblasti, ktoré trpia vyľudňovaním, môžu zažívať opúšťanie pôdy a zvýšené riziko lesných požiarov a môžu čeliť ťažkostiam pri ich hospodárskej obnove²;
- E. keďže okrem už zavedených problémov a trendov sa vzhľadom na pandémiu musia preskúmať politiky a nástroje na riešenie demografických problémov, ktoré sa zameriavajú predovšetkým na nízku pôrodnosť a vyľudňovanie vidieka, najmä v redšie osídlených a zraniteľnejších oblastiach Únie; keďže v Európe treba podporovať politiky, ktoré podporujú vyššiu pôrodnosť;
- F. keďže otázky súvisiace s demografickými zmenami a vyľudňovaním predstavujú veľkú záťaž pre vidiecke, okrajové a riedko osídlené oblasti a ostrovy a majú negatívny vplyv na starnutie, generačnú obnovu a rozvoj poľnohospodárstva;
- G. keďže politika súdržnosti významne prispieva k plneniu cieľov jednotného digitálneho trhu v praxi, najmä prostredníctvom značných finančných prostriedkov pridelených z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR);
- H. keďže vidiecke oblasti tvoria 44 % rozlohy Únie;
- I. keďže jedným z hlavných problémov, ktoré ovplyvňujú vidiecke hospodárstva, je klesajúci podiel poľnohospodárstva; keďže z údajov vyplýva, že len 10,7 % poľnohospodárov EÚ má 40 rokov alebo menej a že populácia poľnohospodárov starne,

¹ Prijaté texty, P8_TA(2017)0427.

² *Forest fires — Sparking fire smart policies in the EU* (Lesné požiare – Podnet k vypracovaniu inteligentných politík v oblasti požiarov, Európska komisia (2018).

čo bude mať vplyv na odvetvie poľnohospodárstva;

- J. keďže potreby vidieckych oblastí, ktoré čelia demografickým zmenám, sa musia uspokojovať koordinovanejším a účinnejším spôsobom;
 1. poznamenáva závažnosť demografického problému a jeho súvislosť so sociálno-ekonomickou realitou; domnieva sa, že je potrebné vytvoriť nové príležitosti a investície do budúcnosti vo vidieckych oblastiach, napríklad prostredníctvom rozvoja krátkych dodávateľských reťazcov a regionálnych potravinových trhov;
 2. zdôrazňuje, že nerovnosti v prístupe k pôde, priame platby a podpora v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) medzi krajinami EÚ aj v rámci nich patria medzi otázky, ktoré je potrebné riešiť, aby sa zastavil regionálny úpadok a aby sa umožnilo starším ľuďom v pracujúcim v poľnohospodárstve odísť do dôchodku, a mladí ľudia povzbudili k tomu, aby začali s farmárčením;
 3. očakáva zavedenie nových sociálnych programov súdržnosti, ako sú pilotné projekty základného príjmu vo vidieckych oblastiach;
 4. upozorňuje na význam zabezpečenia dostupnosti služieb v regiónoch, keďže ich úpadok podnecuje starších ľudí, aby odišli do dôchodku skôr a presťahovali sa do miest, kde sú tieto služby ľahko dostupné;
 5. zdôrazňuje, že prebiehajúce vyludňovanie vidieckych oblastí, ktoré vedie k ťažkostiam pri prístupe k verejným službám a pri poskytovaní primeranej zdravotnej starostlivosti, má nielen vážne hospodárske a sociálne dôsledky, pretože predstavuje obrovské výzvy pri dosahovaní ambiciózných cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode a iných politikách EÚ, ako je SPP a politika súdržnosti; trvá na tom, že investície, na ktoré sa vzťahuje Európska zelená dohoda, by mali zohľadňovať demografické faktory;
 6. nalieha na Komisiu, aby pri vypracúvaní politických usmernení pre stratégiu „z farmy na stôl“ a stratégie v oblasti biodiverzity v koordinácii s členskými štátmi a regionálnymi a miestnymi orgánmi podnikla praktické kroky na ukotvenie vidieckeho obyvateľstva, ktoré prispejú k zabezpečeniu existujúcich pracovných miest a vytváraniu nových pracovných miest a ktoré zvýšia ich prítťažlivosť pre kvalifikovaných pracovníkov, najmä v štrukturálne slabších regiónoch, najmä prostredníctvom prehodnotenia poľnohospodárskych činností v našich regiónoch;
 7. vyzýva Komisiu, aby využila obe stratégie na zlepšenie vnímania poľnohospodárskeho sektora a vidieckych oblastí, pričom treba mať na pamäti, že nedostatok poznatkov o poľnohospodárstve je zodpovedný za niekoľko mylných predstáv týkajúcich sa práce poľnohospodárov a ich prínosu k životnému prostrediu;
 8. nalieha na Komisiu, aby rozvíjala miestne hospodárstva, ktoré by vytvárali pracovné príležitosti;
 9. vyzýva na zníženie administratívneho zaťaženia podnikov a správnych orgánov s menšími požiadavkami a väčšou právnou istotou, čím by sa zlepšili rámcové podmienky pre úspešné financovanie v praxi a znížili by sa prekážky brániace investíciám;

10. uznáva veľký potenciál obehového hospodárstva a biohospodárstva pri dosahovaní efektívnejšieho agropotravinárskeho odvetvia; požaduje regulačné ustanovenia, ktoré zohľadnia osobitné potreby poľnohospodárstva s cieľom vytvárať nové príležitosti vo vidieckych oblastiach prostredníctvom podpory mladých ľudí, znižovania byrokracie a podpory digitalizácie a podnikania;
11. zdôrazňuje zásadnú úlohu SPP pri udržiavaní a tvorbe pracovných miest vo vidieckych a poľnohospodárskych odvetviach, uznáva však jej obmedzenia; naliehavo preto žiada, aby sa zdroje politiky súdržnosti a nový fond Únie na obnovu využívali účinnejšie na uspokojenie potrieb vidieckych oblastí prostredníctvom konsolidácie úsilia v tejto oblasti a hľadania nových foriem spolupráce;
12. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že prioritou bude vytváranie príležitostí pre trh práce, podpora energetickej transformácie a rozvoj dopravnej a širokopásmovej infraštruktúry s cieľom riešiť štrukturálne výzvy, ktoré sú hlavnými príčinami migrácie z vidieckych oblastí;
13. vyzýva Komisiu, aby do budúceho zverejnenia svojej dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti zahrnula podrobnú analýzu úlohy poľnohospodárstva, chovu hospodárskych zvierat a lesného hospodárstva ako hlavných pilierov vidieckeho hospodárstva;
14. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že pozitívny vplyv a úspešné výsledky politiky súdržnosti v EÚ budú lepšie oznamované a sprostredkované;
15. zdôrazňuje potenciál trvalo udržateľného poľnohospodárstva z hľadiska vytvorenia dôstojných a dlhodobých pracovných miest vo vidieckych oblastiach;
16. zdôrazňuje potrebu podnecovať a rozvíjať projekty na podporu návratu mladých ľudí do vidieckych oblastí prostredníctvom podpory zamestnanosti mladých ľudí, digitálnej pripojiteľnosti a podnikania s využitím najlepších postupov z členských štátov;
17. uznáva, že politiky, ktoré riešia demografické výzvy najúčinnejšie, sú politiky zamerané na dlhodobé ciele, ktoré vyplývajú z konzultácií s miestnymi zainteresovanými stranami a organizáciami občianskej spoločnosti;
18. zdôrazňuje, že napriek opakovaným vyhláseniam Komisie stále chýba dlhodobá stratégia, ktorá by umožnila vidieckym oblastiam čeliť demografickým výzvam, hrozbe chudoby a obmedzenému prístupu k službám;
19. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zohľadnila demografické aspekty ako neoddeliteľnú súčasť všetkých nástrojov politiky súdržnosti; zdôrazňuje význam koordinácie všetkých iniciatív Únie so stratégiami prijatými členskými štátmi v reakcii na demografické výzvy;
20. domnieva sa, že nové stratégie SPP by mali byť flexibilné a mali by zahŕňať nástroje osobitne určené na podporu digitalizácie, mobility na vidieku a rozvoja inteligentných miest;
21. poukazuje na to, že politika súdržnosti sa musí dôraznejšie zameriavať na inovácie vo vidieckych oblastiach; zdôrazňuje, že zdroje SPP sa musia využívať ako súčasť

spoločného úsilia, ktorým je pomôcť rodinným poľnohospodárskym podnikom využívať výhody inovácií a nových technológií;

22. zdôrazňuje, že opatrenia na zabezpečenie hospodárskej výnosnosti poľnohospodárstva sú nevyhnutné pre úspech demografických politík, ktorých cieľom je vnieť nový život do vidieckych komunít a spraviť ich atraktívnymi pre mladšie generácie;
23. požaduje ambicióznejšie opatrenia na politickej úrovni na podporu generačnej obnovy v tomto odvetví prostredníctvom podstatných zmien, pokiaľ ide o podmienky prístupu k pôde a úverom; žiada o komplexnú podporu Únie pre mladých poľnohospodárov prostredníctvom prijatia politík, ktoré idú nad rámec SPP, ktorá musí plniť viac cieľov s menším objemom finančných prostriedkov;
24. domnieva sa, že v záujme podpory účinnejšej integrácie mladých poľnohospodárov a nových poľnohospodárov do poľnohospodárskej činnosti je nevyhnutné uľahčiť prevod podnikov tým, že sa obmedzí byrokracia a zabezpečia dôstojné podmienky pre poľnohospodárov, ktorí odchádzajú do dôchodku;
25. uznáva kľúčovú úlohu žien v poľnohospodárstve; žiada, aby sa vo vidieckych oblastiach prijali opatrenia, ktoré ženám všetkých generácií uľahčia zotrvanie v ich bezprostrednom okolí, a tým prispajú k oživeniu a ďalšiemu rozvoju týchto oblastí;
26. podporuje iniciatívy na zlepšenie kvality zamestnanosti na vidieku prostredníctvom diverzifikácie a inovácií; konštatuje, že tento cieľ by mal mať prioritu v rámci početných stratégií v rámci Európskej zelenej dohody a akčných plánov a mal by sa vykonávať v koordinácii s členskými štátmi;
27. podporuje inováciu a digitalizáciu s cieľom podporovať živé, dynamické a ekonomicky životaschopné vidiecke prostredie; vyzýva Komisiu, aby sa inšpirovala iniciatívami týkajúcimi sa inteligentných miest a obcí a vyvinula nový nástroj na podporu podnikov a startupov v kontinentálnych a najodľahlejších vidieckych oblastiach, a tým aj ich hospodárskej a výrobnjej štruktúry s cieľom otvoriť cestu digitálnemu hospodárstvu vo vidieckych oblastiach;
28. vyzýva Komisiu, aby podporila financovanie obnoviteľných zdrojov ako súčasť Európskej zelenej dohody a akčného plánu EÚ pre biohospodárstvo, ktoré môžu vytvárať pracovné miesta a môžu pomôcť pri hospodárskej obnove mnohých vidieckych oblastí; vyzýva členské štáty, aby zväžili zavedenie modulov odbornej prípravy v oblasti počítačových zručností pre regióny, v ktorých tieto zručnosti nedosahujú uspokojivú úroveň; zdôrazňuje, že miestne akčné skupiny významne prispeli k posilneniu interakcie medzi vidieckymi hospodárskymi odvetviami a významne prispeli k vykonávaniu politík rozvoja vidieka;
29. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny musia mať možnosť využiť aj významný plán v oblasti verejného zdravia s cieľom zabezpečiť, aby každý občan v týchto regiónoch, najmä vo vidieckych oblastiach, mal prístup k pitnej vode;
30. zdôrazňuje ústrednú úlohu, ktorú zohrávajú iniciatívy miestneho rozvoja vedené spoločnosťou pri obnove a udržiavaní živej a prosperujúcej miestnej vidieckej ekonomiky, a potrebu zachovať dostatočnú úroveň financovania iniciatív

LEADER(*Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale*); vyzýva členské štáty, aby plne využívali kapacity programu LEADER;

31. vyzýva príslušné orgány na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby zväžili zavedenie vzdelávacích modulov ako súčasti povinnej školskej dochádzky zameranej na vytváranie a/alebo posilňovanie prepojenia medzi študentmi v mestských oblastiach na jednej strane a činnosťami a spôsobmi života v mimomestských oblastiach na druhej strane s cieľom zvýšiť informovanosť a prepojenie medzi budúcimi generáciami a vidieckymi oblasťami;
32. zdôrazňuje, že investície do tejto oblasti by sa mali stať pre EPFRV prioritou;
33. zdôrazňuje, že podpora mobility a príležitostí na vytváranie sietí, ako aj podpora inovačných opatrení malých a stredných podnikov a kvalifikovaných remesiel a živností sa považujú za kľúčové faktory úspechu vidieckych oblastí;
34. konštatuje, že účinný systém mobility je jedným z predpokladov regionálneho hospodárskeho rozvoja, územnej súdržnosti a rozvoja regionálneho potenciálu. zdôrazňuje, že je preto potrebné poskytnúť potrebné finančné prostriedky na rozvoj a údržbu dopravných spojení, čo by mohlo podnietiť staršie generácie k tomu, aby dlhšie zostali vo vidieckych oblastiach, a prilákať mladých ľudí z mestských centier, aby pracovali na vidieku;
35. vyjadruje poľutovanie nad tým, že v dohode o viacročnom finančnom rámci (VFR) opäť chýba potrebná ambícia riešiť výzvy spojené s demografickým poklesom; vyjadruje poľutovanie nad škrtmi, ku ktorým došlo v dvoch hlavných nástrojoch Spoločenstva zameraných na podporu udržateľného rozvoja vidieckych oblastí na kontinente a v najvzdialenejších regiónoch (t. j. politike súdržnosti a SPP); vyjadruje poľutovanie nad tým, že v dohode o VFR chýba potrebná ambícia riešiť výzvy spojené s demografickými zmenami;
36. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že najvzdialenejšie regióny sú ako prvé postihnuté škrtmi vo financovaní programov, ako je program možností osobitne súvisiacich s odľahlosťou a ostrovným charakterom;
37. vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že najvzdialenejšie regióny trpia ostrovným charakterom, geografickou odľahlosťou a nedostatkom perspektívy pre svojich mladých ľudí, zatiaľ čo článok 349 ZFEÚ by im mal umožniť túto otázku riešiť;
38. požaduje rozsiahly plán na uľahčenie prevodov všetkým podnikom s cieľom umožniť mladým ľuďom prístup k zamestnaniu, umožniť obnovenie hospodárskej činnosti a umožniť poskytovanie primeraného dôchodku odchádzajúcim pracovníkom; konštatuje, že takéto opatrenia by zatriktívniili vidiecke hospodárstvo, počnúc poľnohospodárstvom, a boli by prínosom pre najvzdialenejšie regióny a vidiecke oblasti v Európe.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	1.12.2020
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+ : 38 - : 7 0 : 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Cristian Ghinea, Dino Giarrusso, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Bronis Ropé, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Sarah Wiener, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Petros Kokkalis, Ruža Tomašić

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

38	+
EPP	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Juozas Olekas, Pina Picierno
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Cristian Ghinea, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Ivan David, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Ruža Tomašić, Veronika Vrecionová
GUE/NGL	Chris MacManus
NI	Dino Giarrusso
7	-
Verts/ALE	Benoît Biteau, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropé, Sarah Wiener
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Petros Kokkalis
0	0

Vysvetlenie použitých znakov

+ : hlasovali za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania